

tartott minisztertanácsról, mely létszám-emelést és ezzel kapcsolatban jelentékeny pénzügyi műveleteket határozott el. Kísérjük figyelemmel a Rothschild-csoport működését és látni fogjuk, hogy a koronajáradék árfolyamát természetesen leszorítják, csak azért, hogy a fölveendő új kölcsönt annál drágábban adhassák ki.

Párisból az utóbbi időben tekintélyes tételek érkeztek Bécsbe és Budapestre. A pénzt részint az árfolyambiztosítással, részint anélkül adja Páris, amely semmiképen sincs most politikai tekintetek által korlátozva, úgy, hogy további folyósításoknak sincs akadályuk.

Megirtuk, hogy **Bulgáriának** a bécsi nagybankok, a Rothschild-cég és három pesti nagybank fog kölcsönt folyósítani. Az ebben a tárgyban lefolyt tárgyalások eredménye szerint Bulgária kincstári jegyek fejében körülbelül harminc millió kölcsönt kapna hat százalék mellett, ami azonban a melléklettelékekkel és az átvételi árfolyam számításba vételével **tizenegy százalékra fog rugni.** Véglegesen még nincs eldöntve a kölcsön ügye, mert a nagybankok még az osztrák és a magyar pénzügyminiszterek beleegyezését is kiakarják kérni. A bolgár pénzügyi kormányral még semmiféle tárgyalás nem volt.

Épül már a fogadalmi templom.

— A tervező átvette az építkezés vezetését —

(*Saját tudósítónktól.*) A fogadalmi templom építésében pénteken új éra kezdődött. **Foerk** Ernő, a templom tervezője, átvette az építkezés személyes vezetését. A Demeter-templom bontási munkálatai ugyanis már annyira előrehaladtak, hogy az új templom alapozási munkálataihoz mártól kezdve teljes erővel foghatnak hozzá. Ezért szükséges, hogy az alapozás, valamint a további építkezés a tervező **személyes ellenőrzése mellett történjék.** **Foerk** Ernő ma reggel Szegedre érkezett, magával hozta a helyettesét, **Angelmann** Károly építésmérnököt, aki most már öt esztendői időtartamra szegedi lakos lesz. A plébánia-hivatal emeleti helyiségeit szerződésileg biztosította **Foerk**nek a város, minthogy azonban **Foerk** öt évre nem hagyhatja el budapesti irodáját, a helyettese költözik be a plébánia épület emeleti lakásába.

A Demeter-templom bontása néhány nap múlva befejezést nyer. Az öreg templom hátsó részén már csak egy-két rommá csákyozott vastag fal mered az égnek. Az ideiglenes szentély falazása is elkészült s a belvárosi templom ezzel feleakkora lett, mint amekkora volt. A befalazott szentélyben **pénteken reggel tartották az első misét.** Két, cirka két és félévig ez lesz a belvárosi római katolikus hívők temploma. Hogy miért annyira ideig, arra **Angelmann** Károly szavai adnak fölvilágosítást, aki a további építkezésekről a következőket mondotta a **Délmagyarország** munkatársának:

— Ma érkeztem meg főnökömmel, **Foerk** Ernővel ötesztendői állandó tartózkodásra Szegedre. Még keveset tudok csak mondani a további munkálatokról. Az alapozást holnaptól kezdve személyesen fogom ellenőrizni. A betonkeverés ugyanis az alapozásnak egyik legfontosabb tényezője, ugyancsak az alapmélység is, mert ha az a kettő elhibázott, a templom falai megrepedésnek, sőt összeomlásnak is ki vannak téve. E hónap tizenötödike táján kezdődnek a betonmunkálatok. Nem a legjobb talajjal állunk szemben és így rendkívül elővigyázatosaknak kell lennünk. Eddig a templom padlójától 4 méter és husz centiméter mélységben vagyunk az alapozással. Ezt főleges volt még ellenőrizni. De most majd a falak alá kell ásunk, amelynél az eddigi mélységnél

még 60 centiméterrel megyünk lejjebb. A templomtorony, továbbá a kupola pillérei alá még ennél a mélységnél is alább megyünk és pedig megint 60 centiméterrel. Itt lesz a legmélyebb az alap: összesen **hat méter.** Ami már most magát a templom építését illeti, **november végén emeljük a falakat.** Addig persze, amíg tető nincs, az új templomban istentiszteleteket tartani nem lehet. A tető pedig körülbelül két és fél év múlva lesz készen, **addig tehát a Demeter templom most befalazott szentélyében kell tartani az istentiszteleteket.**

Ezeket mondotta **Foerk** Ernő helyettese. **Foerk** még délben elutazott Szegedről, ahova kéthetenként fog vissza-visszajönni a munkálatok fölülvizsgálására.

Mozgolódik az ellenzék.

(Belépnek a disszidensek az **Andrássy-klubba.** — Szegedet nem érinti az új alakulás.)

(*Saját tudósítónktól.*) Az ellenzék mozgolódik. Főként **Andrássy** pártalakításáról adnak hírt az utóbbi hetekben. Megállapítható, hogy az országot nehéz még részben is belevonni abba, hogy érdekeli a belpolitika, különösen ma, amikor csak **Andrássy** tervéről van szó. A vidéken semmi bizonyosság, ami sejtetné, hogy amikor **Andrássy** kibontja zászlaját, akkor csatlakozzanak is alá. És itt elsősorban **Szegedre és a Délvidékre** gondolnak, ahol semmi talaja nincs az új pártalakulásnak. Csak emlékezzünk arra, a mikor a múlt hetekben szó volt arról, hogy Szegeden dolgozzanak **Andrássy** Gyula pártja érdekében. Bizony kiderült, hogy — enyhén szólva — erről korai most beszélni. De később se igen lehet az új pártnak itt talajt teremteni, a Délvidéken pedig szó se lehet **Andrássy**-pártja terjedéséről.

Az **Andrássy**-párt választójogi fölfogása nem áll tisztán a közvélemény előtt, az utóbbi napok azonban olyan jeleket hoztak, melyekből az látszott, hogy **Andrássy** Gyula gróf teljesen magáénak vallja a szövetkezett ellenzék választójogi programját. **Vázsonyi** Vilmosnak nyilatkozata jelentette be először, hogy **Andrássy** Gyula gróf a demokratikus választójog követelését fölvette új pártja programjába. Tegnap pedig **Désy** Zoltán, az új párt első alvezére a marostordai megalakulásnál jelentkezett újra, mint a választójogi reform követelője. Az új párt programját így hirdette Marostordában **Désy** Zoltán:

— Helyre kell állítani a jogrendet és biztosítani kell az alkotmányt a mostanihoz hasonló visszaélések ellen. Meg kell teremteni elsősorban, ami a legfontosabb, a demokratikus választói jogot, amely a nemzet egészét teszi az alkotmány örvévé, új választási törvényt kell alkotni.

Ezt **Désy** mondta, de ezt **Andrássy** sohasem mondta. Kérdés, hogy ezután mondja-e, dacára, hogy ez a program nincs körvonala, hanem csupán bombasztikus szavak csoportosítása.

Désy Zoltán tegnapi marostordai beszéde, melyben a választójogot jelölte meg, mint az új párt első feladatát, megnyitotta az utat a **disszidensek** előtt, hogy belépjenek az **Andrássy**-pártba. Politikai körökben tegnap este már teljes határozottsággal beszéltek erről a politikai elhatározásról. A **Délmagyarország** budapesti munkatársa ma beszélt **Szé-**

kely Aladárral, a disszidens csoport egyik tagjával, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A disszidens képviselők gárdája **heterogén csoport.** Hogy miért nem csatlakoznak **Andrássy** Gyula pártjához, annak egy-séges elvi oka nincs. A csoport különböző tagjai különböző szempontok miatt tartják meg eddigi külön állásukat és **vonakodnak az új pártba belépni.** Arra sulyt helyezünk, hogy a munkapártból kivált képviselők csoportja **együtt maradjon** s így már azok is, akik belépni óhajtottak az új pártba, lemondtak a belépésről, amint úgy állt a helyzet, hogy a többi nem csatlakozik. Ami magát a választójogi reformot illeti, a **disszidensek álláspontja körülbelül ugyanaz, ami a Vázsonyié.** És **Andrássy** pártjával szemben a mi magatartásunk is valószínűleg az lesz, hogy mint **Vázsonyi**, mi is, vagy **legalább is egyesek belépünk az Andrássy-klubba, anélkül azonban, hogy a párt tagjai lennénk.** Így lehetővé válik, hogy a disszidens képviselők a párt határozataival szemben szabad elhatározásukat föntarthatják.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye **Székely** Ferenc volt miniszternek **Andrássy** pártalakításáról, ezt felelte **Székely** Aladár:

— Körülbelül ugyanaz, mint a mi álláspontunk.

Székely Aladár nyilatkozatában az a meglepő politikai újság, hogy a disszidensek belépnek az **Andrássy-klubba.** Nem a pártba, hanem a klubba, hogy ezzel dokumentálják, hogy még sincsenek teljesen együtt **Andrássyval** és a pártjával.

Itt említjük meg, hogy az egyesült pártnak új vezére, **Károlyi** Mihály gróf tegnap délután **Kassán** időzött s egyenesen a kassai függetlenségi párt elnökét: **Korláth** Ferencet kereste föl, akivel hosszasan tanácskozott. **Károlyi** örömeinek adott kifejezést a kassai párt egysége fölött, mely hiven kitart a függetlenségi zászló mellett. Majd az általános helyzetre térve át, a következő nyilatkozatot tette:

— A vigasztalan helyzetét a független polgárságnak erős és egységes szervezetekbe való tömörülése fogja megváltoztatni; az **egyesült párt a pártszervezést országsszerte megindította,** az akciót mindenütt biztató jelek kísérik. A kiépített függetlenségi szervezetek ereje fogja megbuktatni Tisza uralmát s helyreállítani a közélet tisztaságát. A fővárosi gyűlés után — ugymond — sorra kerül a vidéki munka. Gondoskodni fogunk, hogy a kassai párt alakulása megfelelő kerek között történjék.

Károlyi Mihály gróf nyilatkozata után is megállapítható, hogy a nagy pártszervezésről az ország inkább csak a nyilatkozatokból értesül. A függetlenségi párt az egyesülés után se ad többet, mint ezelőtt: külön amit **nem** adott. Azt viszont konstatálni illeik, hogy itt volna már az őszi politizálás szezonja és az ellenzéknek — más dolog hiján — legalább tervekkel és nyilatkozatokkal kell magáról életjelt adnia.

Már a kezdés stádiumában is nyilvánvaló az, hogy a magyar ellenzék, az igazi, komoly, hát az sehol sincs és azt még csak nem is tervezik. Furcsa biz ez, de azért nem árt megállapítani.

Rend lesz a Balkánon. A porta **Talaat** bej belügyminisztert, **Mahmud** bej tengerészeti minisztert és **Halil** bej, az államtanács elnökét a Bulgáriával való béketárgyalásokhoz delegátusokká nevezte ki. A bolgár meghatalmazott tegnap délután meglátogatta az összes nagyköveteket, az oroszot kivéve, állítólag azért, mert nem futotta az időből. — A